

ISKIERKA (30) sb f

i- (29), gy- (1) Murm.

e oraz a jasne.

sg N iskierka (13). ◊ G iskierki (4). ◊ A iskierkę (9). ◊ I iskierką. (1). ◊ pl N iskierki (2). ◊ A iskierki (1).

Sł stp: iskierki, Cn notuje, Linde XVI (trzy z tych samych przykładów) – XVII w.

1. Dem. od „iskra” ‘najmniejsza cząstka ognia’; *scintilla Mymer¹, Mącz, Calep, Cn; scintillula Mącz, Cn; favilla Calep; fomes, igniculus Cn (29) : Mymer¹ [29²]; Nulla scintilla incendii apparet, Aby najmnieyŝa yskierká ognia nie była od któreyby fie mogło zápalić Mącz 372b, 372b; Calep 411a, 954a.*

W porównaniach (2): Y robaczek máluczki lataiąc fie ŝwieći/ By ifkierká nadobna kiedy fie podnieći. RejWiz 153v; á iedną máluczką ifkierką iáko zyárno mákowe by wŝytek ŝwiát chciá/ [...] mogłby [Bóg] zniŝczyć á w niwecz obroći. RejPos 270v.

W kalamburze nawiązującym do znaczenia podstawowego n-pers.: syn Iskry (1): Ifkrá s ŝyny. [...] The ifkierki nie w ciŝz wierz mi fie chowaiá/ Niech ci o nich powiedz á co z nimi bywaiá PaprPan F3v.

Przysłowie: A ták to złe czem dáley tem fie więcej będzie ŝyrzyło: á ifkierká z przodku niezágálna/ vrodzi wielki požar [scintilla principio non extincta pariet magnum incendium] ModrzBaz 66.

Przen: Zalzék, początkowe stadium jakiegoŝ procesu, akcji; najmniejsza cząstka czegoŝ (20) : KrowObr 236v; ktore [kacerstwo] gdy ŝye od máley ifkierki raz zaymie/ ledwie vpadkiem Koronnym/ y Krolewŝkim bywa potym zgálna [!]. OrzRozm C2; Prot D4v; SkarŹyw 130.

iskierka czego (16): ielli kto ma otzy/ y boiázn Boŝey namnieyŝz á ifkierkę/ niechay weyrzy/ y roezna KrowObr 130v, 2, 151; w ktore ŝercze raz ifkierká miłóŝci wpádnie/ iuŝ tám ŝproŝna myŝl/ boiaŝn/ nikkzemnoŝć/ nie moŝe popaláć GórnDworz Bb6, Dd, L13; RejPos 244v, 285, 301, 337; BiałKaz C4; ktorzy [cesarze] z ludem ŝwym pogánŝkim/ ná koŝciól Boŝy powŝtawŝy/ y máłą onę ifkierkę Chrzeŝciánŝtwá zágaŝić chcący: te^{mv} doŝyć nieuczynili SkarŹyw 130; GrabowSet D3; SiebRozmyŝl L2; SkarKaz 420b; Ale wŝiętoŝci twoiey y rodu twoiego Y namnieyŝz á ifkierká pewnie nie zoŝtánie. CiekPotr 53.

W charakterystycznych połączeniach: iskierka cnot, bojaŝni boŝej (3), łaski, miłóŝci, niebieskiej natury, pociechy, rozumu, wiary (5).

2. bot. *Aster Amellus L. (Rost); rodzaj astru (w pl) (1) : Gyŝkierki. Careota á Neotericis vocatur. Murm 113.*

Cf **SKIERKA**